

Sve pošiljke se tiuč zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel** Filipova kam se predplate i obznanje pošiljaju.

MEDJIMURJE

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštajē 10 kr.

Obznanje se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Politički pregled.

Zajednička ministarska sesija »Budap. Corr.« dobila je iz Beča sljedeći izvještaj od 13. juniuša: Minister prezeš barun Bánffy, koji je vu jutro došel sino, pohodil je ob 10 vuri s ministrom financija Lukácsom ministra-prezeša grofa Badenija, gde su se dogovarjali o tekućim poslovima. Ob 1 vuri po poldan bilo je vu carskom dvoru pod predsjedanjem Nj. Veličanstva zajednička ministarska sesija, kojoj su bili nazočni obedva ministra-prezešah, obedva ministra financijah i zajednički ministri grof Goluhovski, Krieghammer i Kállay.

Sesija je trajala jednu vuru, a bavilo se zajedničkim proračunom za buduću godinu, o kom su se izmjenili samo prvi nazori. Usljed toga i nije ustanovljeno vrēme saziva delegacijah. Zevsema izvjestno je, da se i nije ni vu sesiji, ni medju obim vladama vječalo o kakvom predlogu glede povišenja plaćah vojnih oficirah i vojnih činovnikah. Podpuno je izključeno, da bi se ovakov predlog ove godine stavil delegacijam.

Magjarska zastupnička hiža.

Magjarska zastupnička hiža uzela je 14. juniuša vu razpravu osnovu zakona o povekšanju zakladnih mjesta vu zajedničkih vojnih odgojilištih i častničkih obrazovilištih, ter je tim povodom priredila ministru domo-

branstva, barunu Fejérváryu srdačnih ovacijah. Nakon njegova govora, kojim je obrazložil osnovu ter govora izvjestitelja Münicha, koju ju je preporučil na prihvat, govorili su proti osnovi članovi neodvisne stranke Ivan Tóth, grof Benyovski i Ladislav Okoľčanji. Osnova je prihvaćena za podlogu specialne debate sa svim glasovi proti glasovom stranke neodvisnost. Vu sledećoj specijalnoj debati prihvaćena su i obedva paragrafa osnove s ogromnom većinom, makar je opozicija nastojala, da razpravu stegne bezkrajnim primjedbama.

Vu zajedničkom saboru započela je 15. juniuša razpravu o zakonskoj osnovi glede obrazovilišta za honvedske oficire. Uvodni govor izvjestitelja zastupnika Aurela Münicha, vu kojem je razložil temeljna načela i najglavnije ustanove i predložena zakonske osnove, popratila je desnica obćim odobravanjem i oduševljenjem izjavila svoje simpatije ministru za zemaljsku obranu, barunu Fejérváryu, čija je zasluga da je osnova podnešena i da se magjarsko-horvatsko honvedsko nalazi danas na visokom gradušu vojničke neobrazbe i valjanosti. Iza izvjestitelja uzal je reč sam minister, podavši neka razjašćenja glede pitomačkih mjesta. Prema tomu popuniti će se vu Ludovika-akademiji 25 slobodnih i 35 zakladnih mjesta, za tim 5 mjesta uz podpunu, a 15 uz polovičnu obskrbinu. Ministru je stalo do toga, da se popuni kaj više bezplatnih

mjesta i tako pruži prilika, menje imućno-inteligenciji, da se posveti vojničkomu stališu. Vu kadetskim školama neće se osnojavati nikakva bezplatna mjesta, pokelidob obskrbinina od 200 for. nije tak visoka, da ju nebi mogli smočiti i menje imućni roditelji. No da se i siromašnjoj intelecenciji pruži prilika, sinove svoje obrazovati vu kadetskim školama, obratit će se minister na municipije s pozivom, neka za svoje pripadnike osnuju zakladna mjesta.

Konačno izjavil je minister, da će se honvedske kadetske škole osnovati po svoj prilici vu Pečuhu, Požuanu i Velikom Varadinu. Sa strane opozicije predlagali su se i drugi gradovi, nu minister je izjavil, da mora imati pree očima interes cele države. Predložena zakonska osnova našla je izdašne podpore sa strane umjerene opozicije (stranke Apponyjeve), ter je vu njezino ime stvarno razlagal prednosti osnove zastupnik Boglár, iztjučujući, da ona izgradjuje instituciju honvedstva vu napredom i patrioćikom duhu.

I opozicionalna pučka stranka zagovarala je na vusta zastupnika Asbotha predloženu osnovu, jer je vlada s istom došla vu susret željama pučke stranke. Na skrajnjoj ljevici na protiv našla je predložena osnova odlučna odpora, pošto obedve frakcije skrajnje ljevice drže, da se zajedničkomu ministru rata priznaje prevetliki upliv na honvedstvo.

Z A B A V A

Mrtučlivi Štefek.

U krćmi Remuža Vlašica u Kottoribi se hoje sve raznesli od veselja, to je življenje kak u paradizušu. Hegeduši vleču svoje lićece po štrunjah, kak da bi je hoteli prepiliti, a šippos si je svoj vrat napuhnu, da su mu žile po njem potokom na mappi spodobne; dečki hušću, da se sve obloki stepli i esardás plešu da pod od sohe luknjasti postaje; około stola sede ljudi i trpaju u svoje želudca razne jestvine, kak da su četerdeset dni postili, i zalievaju već u zeludac dospelu šunku, pečene piceke, race, guske i puraninu pravim medjimurcem iz štrigovske gore; gospodin plebanuš drži osobito liepi govor; podedkiću zastane suhi kolač u grlu-hitro kupicu vina gore! A to sve je zato jer su se malo prije Margjetkov Tonček sa Fušovom Francikom vienčali. Poslie vienčanja je po selih navada, da se neide iz cirkve izraven u zarućnićin dom, gde se budu gosti održavale, nego se ide u nećiju drugu kuću kojega poznanca, rođjaka ili najviše krat u prostranu krćmu, gde se onda u veselju i plesu čeka, dok je doma

sve priredjeno, a onda se tekak ciela povorka odpravi u zarućnićnu kuću, gde se i po dva dni gosti održavaju. Ov put su svi iz cirkve išli, kak sem prije napomenul, u liepu i pristojnu krćmu prijatelja Vlašica sa bećkom stumfom.

U Medjimurju i drugod je navada, da se svakomu leđićnomu veli »dečko«, pak ako ostane leđićen makar do svoje petdesete godine starosti, tak je uvijek dečko, dela bedastoće kak dečko i ostane dečko; muž stoprv onda postane, kada pred oltarom stoji te mu jedna plocuč svoju drhćuću ruku pruži, za da on tu slabu ženu vodi te joj u ljubavi i trpljivosti put kaže, i da se muževnom jakostju bori proti svim buram života i svoj dom brani od pogibeljov.

Nadalje je navada u Medjimurju i drugod, da se rado gleda, ako se zarućnica pri oltaru plaće. To, vele stare žene, znamenuje osobito sretni hižni zakon, i ja bi skoro rekel, da imaju pravo. Jedna dievojka, koja ovaj važni i znameniti korak života smiehom u licu čini, koja u orsagu hižnoga zakona samo med i mlieko teći, i liepe pisane metulje około prhuntati vidi, koja lahkim srcem od oca, matere i kratje odhadja, kak bi takovo zlehka stvorenje moglo dobra žena i dobra mati postati? Suze mladenke,

plakane pred Bogom, su ganutljivi sviedoki nježnosti duše i srđca i davaju zarućniku na znanje, da ga čeka čista ljubav i sreća.

Dakako, pri gostovanju, onda se mladenka slobodno neka smije, i Francika, rumena kak ruza Francika svojim sievajućimi crnim očim, i ona more slobodno vesela biti, gde, kad i kak se to već pristoji.

Ali Mali Štefek, Francikin najmladji bratec, on se na jedan krat med svim tim veseljem prićme žuhko plakati i na glas tuliti, tak, da su hegeduši prestali po svojih gustah piliti i šippos je svojega debeloga vrata zpuhnu, kak dudaši znaju iz svojih dudah sapu izpuhnuti, i sve se je skupa zdrećalo około Štefeka i zpitavalo, kaj bi mu ov hip, dok veselja neima kraja niti konca, kaj bi mu anda moglo pofaleti, siromaškomu malomu Štefeku.

On za odgovoriti, od sanoga strašnoga plaća i kliktanja nemre usta odpreti, srđcece mu u prsih skaće, kak da bi mu se hotelo odtrgnuti, suze mu kak dva potočića teku dole po jednom i drugem lićecu za rubaćku pri vratu skup skopćanu i od ovud na modri pruslek.

Njegovo žalostno držanje i milo około zgedavanje, po około stojećima gosti, činilo je ove, da su već prićeli zdvajati, jer kad

Vu sjednici od subote nastavljena je glavna debata o osnovi zakona glede honvédskih odgojilišta i oficirskih obrazovalista. Proti osnovi govorili su zastupnici Béla Barabás i Horvath, na koje je minister honvédstva, barun Fejérvary, reflektiral na primj-tbe predgovornika. Pohvalil je zastupnika Bolgara, koji je na ime svoje stranke poprijel i pohvalil osnovu. Minister upućuje na svoj govor od godine 1893. kojim nije odbil proširenje ludovicejske akademije, nego ga učinil ovisnim o financijskim sredstvima. Na protiv dokazivanju opozicije, da se bečki listovi (novine) sada veselija germanizaciji magjarskog honvédstva, odgovoril je minister, da »Reichswehr« (novine) piše upravo protivno, ter dokazuje, da se oficirski sbor pomagjariva. Istina bude po svoj prilici, da bude vu sredini. Pokuhdob su još govorili Barabás, Münnich i Asboth, prijeta je osnova sa podlogu specijalne debate.

Kod §. 1. predložil je zastupnik Okolicsányi dodatek, da vu novih zavodih bude nastavnii jezik magjarski. Tomu se je uzprotivil minister barun Fejérvary. Njemački jezik službeni je jezik zajedničke vojske, a magjarski magjarskog honvédstva. S toga je i vu honvédskih zavodih magjarski jezik nastavnii. No nemore se tomu prigovoriti da se pitomeci vu tih zavodih podučavaju i vu drugih jezicah. Vuogii otci, koji sediju na skrajnoj ljevici, izjavili su ministru zahvalnost, kaj su njihovi sini se učili njemački. Paragraf je primljen po predlogu vlade.

Kod §. 4. predložil je zastupnik Thály, da se on posve briše, na kaj je minister izjavil, da je tom §. cilj, da otehlkoti prelaz od honvédstva k zajedničkoj vojski, vu kojoj treba da bude jakše zastupan magjarski element. Na to je prihvaćen i ovaj i vsi ostali paragrafi po redukciji, ter sjednica zaključena.

Katolička autonomija vu Magjarskoj.

Iz Budimpešte javljaju s dobro ubavještene strane bečkom »Fremdenblattu«, da će djelokrug katoličke autonomije što ju imade urediti cirkveni kongres obuhvaćati ove agende:

1. Upravu pučkih školah vu celom obsegu;

2. službeni odnos cirkvenih službenikah gledom na popunjenje mjesta i gledom na disciplinarne slučajeve;

3. neposrednu upravu imetka cirkvenih obćinah vu prepornim slučajevima, predajom te uprave za to pozvanu autonomnom organu;

4. odmjerivanje i propisivanje cirkvenog i školskog poreza;

5. poslovi glede prepornih lektikalnih pristojba;

6. preporni poslovi glede škole izmedju svećenika i vjernika;

7. nadzor nad imetkom cirkvenim obćina;

8. odkup patronatskih terhov i gradjevnih dužnosti patrona;

9. poboljšanje materijalnog stanja kuratnog klera. Namjerava se na dalje ustrojiti vu svakom biskupskom sjedištu po jedan svjetovni cirkveni odbor, koji bi imal sudjelovati kod uprave kaptolskih imanjah. Isto tako imal bi vu istu svrhu vu svakoj fari sudjelovati po jedan svjetovnjački odbor. Kongres će imati sgode, da se o tom izjavi.

— Kardinal-primas Vaszary pozval je svoj kler, sve patrone svoje cirkve, kaptole i redovnike, da pravodobno obave izbore svojih delegata za katolički kongres. Izbori imadu se obaviti do konca augustuša, a sam kongres biti će sazvan koncem septembra ili početkom oktobra. Vu Budimpešti izižu se kakti svjetovni kandidati načelnik Markuš Markuš, grof Albin Csáki i Kálmán Széll.

KAJ JE NOVOGA?

Dvorske vësti.

— Njegovo Velicanstvo pohodilo prejasnog gospodina nadvojvodu Rainera, ter se za tim povrnilo vu Schönbrunn.

— Njegova c. i kr. Visost nadvojvoda Oto odputoval je vu Subotište.

— Njegovo c. i kr. Visost nadvojvoda Ljudevít Viktor odputoval je vu Slatinu.

— Njegova c. i kr. Visost nadvojvoda Franjo Ferdinand odputoval je 18. juniuša vu London, da onde zastupa Njeg. Velicanstvo kod svetčanosti jubilija kraljice Viktorije. —

Sa stranih dvorova.

— Njemački car Vilim i carica Augusta Viktoria odputovali su na Rajnu.

— Saksonski kralj Albert bil je nazoćen posveti nove sveučilišne palače vu Drazdjanima i pohodil djački komers, ter izložbu za industriju i obrt.

— Carica Eugenia prispjela je vu Gargrad, ter će ondi probaviti nekoliko dana.

— Bavarski vojvoda doktor Karl Teodor spravil se na put vu Tengersee, gde bude boravil preko ljetnih praznika.

— Talijanski princ Viktor Emanuel i princesa Jelena stigli su vu Pariz.

— Crnogorski kneževíc Danilo pohodil je vu Parizu franczskog ministra izvanjskih poslov, Hanotauxa.

Siamski kralj.

Paramindra Maha Chulalongkorn kralj Siam i zlatnoga trónuša i gospodar béloga elefanta, koji je ovih danah došel vu Beč, navršil će 20. septembra 44. godinu. Sin je kralja Pra Paramindra Maha Mongkuta (1808. do 1868.), koji je ostavil 84 déce. Premda pristaša starih siamskih navadah i predaja, znal je njegov otec ipak štovati evropsku naobrazbu i zato je vzel vu službu englezku guvernantu Leonoven, da mu podučava décu. Odgojiteljica boravila je šest godina vu Bankongu, gde je našla vu kraljevskoj familiji ne samo poslušne pitomce, nije znala samo pribaviti englezkom odgoju odlično mjesto, nego je i tak i uplivala na dvor, da je sadašnji kralj svoga sina kraljevića odposlal vu London na navuku. Vršila je na staroga kralja velik upliv i onda, kad je pod stare dane postal okrutni i zloban, da mu nigdo nije vjеровal. Kad je gdo kajgod hotel od kralja, moral se obratiti na gospodju Leonoven. Godine 1868. umrl je kralj Pra Paraminda Maha, a došel na trónuš kraljević Chulalongkorn, koji

netko u sredini najvećega veselja, ovak neizmerno zalostan postane, to nije šala, to nije samo od sebe došlo. — to mora svoj zrok imati.

Teda negda klikajući zgrgla komaj razumljivo, kaj ga je sad sred najjakšeg veselja tak prekomirno raztužilo. Pokazavši rukom na svoj vrat, zblekla pretrgnjenimi riećmi:

»Ja sam već do sim pun — nemrem više jesti!»

Nekoji, koji su malo težesa vulha imali, i oni, koji su na druge stvari mislili mjesto na Štefekove neprilike, su mislili, kad su vidli Štefeka rukom na vrat pokazivati i čuli nekoliko med hliktanjem nerazumljivih riećih pretrgnuto zagrglati, da se je Štefeku najmanje kost puranske boce u grlu prepričala, te su već plaho okolo sebe gledali, kaj da hoću jedan drugoga pitati: kaj bu sad, ako gospona Rózsaya neima doma?

Drugi pako, koji su ga bolje poznali i dobro čuli, su se pričeli nad tim nesrećnim i u izpunjivanju današnje svoje dužnosti ošbito marljivo Štefincem, rozgotom smejati: Francika pako vze me svoj kaj snieg bieli rubec, obriše brateku žuhke tekuće suze i veli:

»No, Štefek, ako već nemreš jesti, tak si napuni sve žepu, da budu puni!»

Sad su tekar ljudi opazili, da je Štefek tak debel, kak pokojni lettenjski fiškališ. Svi švehi na hlacicah, prusteku i reklećecu su već pričeli pucati, a siromaško diele opet med suzami iz nova izmuca:

»Em su mi već svi žepi puni!»

Sad se u tu strašnu zmešanu stvar, Tonček, koj je danas muž postal, zmeša, jer kakti takov je to bil dužan iz službenih obzirah u ruke poprijeti i celomu svijetu pokazati, — da on zna braniti zakon i pravice!

»No, Štefek — veli on — »ja bi anda domov odišel, tam bi žepu izpraznil i onda bi opet natrag došrel, pak bi je opet napunil. — je, to bi ja učinil!»

Odgovori mrtučivi Štefek još uvijek hliktajući:

»Em sem već pet krat doma bil!»

Sad su svi gosti tu stali zapanjeni, neznajući, kaj su čineći i kak bi mogli Štefeku u njegovoj nevolji pomoći, a ja mu takaj neznam niti nemrem u pomoć priteći. Mozbit bu se koj čtevec smiloval malomu bratu mladenkinomu, mozbit se gde najde koj doktor, koj mu novoga, za gosluvanje priredjenoga želudca prišije, a mozbit mu žuhki život to učini, kaj nam svem: čim stariji tim manje potrebujemo, oprava biva

i ter kak dobra, koju za mlada niti poglednuli nebi, na zabave se niti nemisli, bez kojih za mlada nije bilo moguće biti, dapače na zadnje nam je vuzka, četirih deskah skupa zbita hižicka dosta, a o jelu i pilu, o tom pak već neima govora.

Sud Indianca.

Indijanski narod je do sad još divji narod, ali i tam se već počima svietiti, jer missonari svom požrtvovanjem dielaju i već je dapače puno indijancov, u Indiji, koji poznaju vieru Kristusevu. Dakako, da naobrazba nije tolika, kolika u Europi, ali s vriemenom bude i to.

Takov jedan naravski čoviek indijanc je jednoc došel u Barcelonu u Španjolskoj, te je hodal okolo, da si jedno malo europejance pogleda. Svidge je bil taj naravski čoviek prijateljski primljen i svakoga su zanimali njegovi sudi, — koje je imal o bielih ljudih.

Ovak je jednoc došel i u jednu kuću u kojoj su se gosti obslužavale, ali to nisu bile gosti Francikine sa Tončekom pri prijatelju Remuzu s bečkom štumfom, nego su to bile gosti, gde je mladeuc bil šest-

je vpelal čeli broj reformah. Najprvije je preglasil kraljevsku čast nasljednom, kaj prvije nije bila. Za tim je postavil kabinet-sko veće, koje se sastoji iz šest kraljevih princeva i trideset ministriova a on predsjedava ovomu veću. Godine 1895. ustanovil je državni savjet, koji imade 55 kotrigov (clanova) i tajni savjet, koji ima 53 člana. Sa 41 pokrajnim zemljama upravljaju podkraljevi, od kojih su dva braća, a 20 polubratu kraljeva.

Kralj ima od Evropejaca uredjenu vojsku i žensku tjelesnu stražu. Ona je sastavljena iz 400 najljepših i najjaksih ženah Sijama, koje sa 13. godinom stupaju vu gardu, ter služuju 12 ljet. Oružane sulicami sprevadjaju povsdu kralja. Kralj se stane vrlo rano. Ob 5. vuri je već na vrtu, kamo mu doneseju zajtreka. Dvanajst žena kleči pred njim sa srebrenimi zdelami ter mu pružaju kuhane ribe, voća, kolača i cigare. Poslje zajtreka dohadja 199 svećenikah sa soldati. Svećenici vu Siamu némaju plaće nego se uzdržavaju dobročinstvom stanovnikah.

Poslje zajtreka ide vu cirkvu, — gde sam kralj zvršava službu svećenika: pali temnjan i lotosovo listje, četeje i moli iz svetih knjigah, kaj traje punu jedno vuru. Zatim se povrne kralj vu svoje hiže, gde se vuči i dopisije do polne. Ob dveh vurah se kuplje, pri čem mu njegove žene peru glavu i polevaju miomirisu (dihaljem). Iza toga se posvećuje svojoj familiji zabavljajući se s djecom, a zatim dolazi vu dvoranu za audiencije, gde obavlja državne poslove s ministri. Dva puta vu tjednu sedi pred vratima svoga dvora, ter ondi prima molbe i pritužbe svojih podanika. Dva put na tjednu predsjedava iztraznom sudu, koji sudi krivcima veleizdaje. Uz neke barbarske uredbe, ima vu noveše doba vnogo vu islinu modernih uredba, koje je vpeljal vezdašnji kralj. Vpeljana je pošta i telegraf, a otprta željeznica iz Bangkoka do morja već godine 1893. Kralj je dal sagraditi špitale i uredil je redovnu vojsku. Na njega vrši najveksi upliv njegova prva žena kraljica, koja je vrlo spametna. Ime joj je Savang Vadhana, a ima njoj sada 35 godina.

deset godinah star, a mladenka samo osam-najst. Polag sve ove razlike je sve bilo veselo, stol se je pod jestvinom i pitom podvijal i naš indijanc za stol posadjeni, uživaj je sve najboljem apetitom u punoj mieri. —

»No, pak kak ti se ovde dopada« — zapita indijanca zaručnik, poklamkam bi se bil najel i napil — »kak ti se moja mladenka dopada i kaj veliš na naše gostovanje?«

»Brate dragi« — odgovori indijanc — »tvoja mladenka je liepa kak izhadjajuće sunce i kak dojdem u svoju domovinu, hoću velikomu duhu moju najljepšu pipu alduvati i u morje hititi, za da joj, toj dobroj duši, od njega blagoslov izprosim, za da bude s tobom uvijek veselo i zadovoljno živiti mogla. Ona takodjer pravo čini, da tebe za muža uzimlje, jer ti si vrlo dobar bieli čoviek, i ti si mene liepo prijel k-svojemu stolu te si me nahranil; ali — ona bi ipak bila bolje učinila da si je mjesto tebe vzela dva muža, svakoga sa trideset godinami — vendar i to iznaša šestdeset«.

Em. Kollay.

O dugotrajnosti života ženah.

Po nekoj englezkoj statistici ima od 67 osoba, koje su doživele sto ljet života, 43 žene a samo 24 mužkarca. Vu Londonu broji statistika vsako ljetu 21 osobu, koje su narvšile stotinu ljet, i to poprečno 5 mužkarcov i 16 ženskih osobah. Nekoja francezka statistika dokazuje, da vu Francezkoj na 213 osoba, koje stoje vu stotoj godini, dolazi 147 ženah, a samo 66 mužkarca. Po najnovijem brojenu vu sjevernih amerikanskih državah živiju ondi preko 3981 osoba, koje su prevalile celo stoljeće, od tih je pak samo iedna trećina mužskog spola, dočim su žene sačinjavale pune dvé trećine. Ako budemo izkali razlog ovoj družtvenoj pojavi, to ga moramo izkati vu različnosti života pripadnika obedveh spola. Žena najmre živi gotovo navek mrtučljivo i prema regulam naravi, dočim mužkarci — osobito vu mladjih — kvare svoje zdravje. Vu tom leži i svoj — priliki zrok, kaj ženske vanredno duže živiju od mužkarcov.

Biblija o vinu.

Vu Nju Jorku, gde je, kak vu svojoj sjevernoj Ameriki i Englezkoj zakonom prepovedano opijati se, ter za očito pijanstvo kaštiguje čovek, kak za vsaki drugi prekršaj. Dotiral je ovih danah stražar pred sudca pijanca. Prije nego bude sudac izrekol osudu, zapital je obtuženoga: jeli ima kaj rećina svoju obranu? — Izvadil je ov obtuženik iz žepa bibliju ter je počel čitati knjigu priča Salamunovih glave XXXI: 4 ovak:

»Nije za cesare da piju vino, niti za knezove da piuju silovitu pitvinu.«

»Da nebi pijuču zaboravili uredbe i izmeniti pravicu kojemu nevoljniku.«

»Podajte silovito pitvinu onomu, koji hoće da prepadne, i vino onim, koji su tužnoga srca.«

»Neka se napije i zašoravi svoje siromaštvo i da se više nezmisljava svoje muke.«

Sudac ga je odpustil prez kaštige.

Stara magjarska vera.

Gda su naši preddedi vu ovaj lepi orsag došli, pogani su bili i samo pomalem su se dali krstiti. Nekoji su i nadalje pogani ostali i našli su se već med kršćenih magjarov, koji nesu mogli pozabiti svoju veru, koju su iz Azije donesli sobom.

Naši poganski preddedi su jednoga živoga Boga verovali, koj je sve stvoril, koj drži i ravna sveta, dobre blagoslovi, a hude i grešne ljudi kaštiga. Taj Bog zval se je »Hadúr«, — med koj oblaki stanuje da se razsrdi (grmi), strele pušca na zemlju.

Hadúr »magjarski Bog« pomaže svoje ljudi vu veliki sili, vu svaki bitki i najbolše svoje sluge, kak je bil. Atila i Árpád, svojum sablum je podelil. Ta pripovedka je i danas med magjarskim pukom: »Živi još magjarski Bog!« — »Naš pozabil tak hitro Boga magjarskoga« — veli nepriatelju.

Samo to su si ne mogli premisliti naši preddedi, kak bi mogel »Dober Bog« i zla pušćati na svoje ljudi, zato su i jednoga »hudoga Boš-a« verovali, koj se je zval »Ármany, Ördög«, — ili po horvatskim »Vrag«, od kojega sve zlo zhajaa na ljudi. Taj vrag je sluga Hadúrov, ali zato i on ima oblast nad celim svetom i skojum oblastjum navek šetuje, da pokvari ljudstvo.

Zvun toga verovali su još i vnogo dobrih i hudih duhov. Kad je sunce ili mesec potemnil, mislili su, da to hudi delaju, da prestražuju ljudi. Magjarski pnk još i ve ima takove pripovedke, vu kojih se sami duhi i vile najdeju. Štuvali su meseca i sunce, vodu i ognja i t. d. Na zraku vidimo po noći jednu belu krpu, ili kak naš narod veli »Put vu Rim«. Za to držiju, da su po ovim put vu nebu išli njihovi starci, koji su vu bitki življenje zgubili. Poleg toga delali su iz srebra ili zlata pile, koje su navek sobom nosili.

Hadúru su vole, koze, ovce alduvati: najljepši i najbolsi aldov je bil beli konj. Kad su aldovali, krv su vu jednu zdelu pustili i poškopili su one, koji su pri alduvanju bili. Srce su vun zeli i prorokovali su iz srca. Stvar, koju su alduvali na pol su ju pojeli, to je bil alpomaš. Ako je tko kaj kupil, ili prodal, navek su takvoga aldomaša držali. Magjar i još ve aldomaša pije ako kaj prodal ili kupil.

Pred svakim savezu su si krv spustili iz rukah vu zdelu ili kupicu, iz koje je svaki pil, a nazadnje par kapljice su na zemlju vlejali. I vezda, ako magjar pije, par kapljicah vun zleje ili vu kupici ostavi. To je bil krvni savez. Prvi kršćenik takaj vino Kristuševu krv znamenuu pri sveti meši.

Naši preddedi cirkve nisu imali, nego su vu sumah ili pri vodah alduvali. Hadúru: pri alduvanju su molili i popevali. Verovali su, da je duša nevmeretelna, koliko je vojnik vu koji nepriateljev zatukel, toliko njih je njemu služilo na drugim svetu. Mrtve su vu sumah ili kraj vode zakapali. Ako je vitežki človek dušu spustil, njemu su sve njegove stvari vu grob zakopali negda su i konje njegve zaklali i vu grob deli. Svaki je donesel kamenje k grobu; i mi smo navadni grudu zemlje vu grob naših priateljah hititi, kak je zakopaju. Na grobu su na zadnje karminu obdržavali.

Svećenike su imali, koji su bili birovi, učitelji i t. d. Ovi su samo pri glavum alduvanju bili. Prorokovali su zato veliko poštenje i čast imeli. Ove svećenike zvali su za »taltoša«, koji se zubni narodju i koje željezo neprime. Jako su se bojali od garaboncov. Garabonci su pomagali taltošum pri alduvanju, prorokovali su i zruke čitali svakomu, kaj ga čeka. Takove copije i ve veruju ljudi i čudaput se daju vkaniti.

Kršćanski popi su najprije nazlah vzeli na takove copernjake i vngoput su je obisudili na smrt. Kalman kralj je prvi rekel, da copernic nega, i da takove nije treba iskati i prigunjati. Vnogi i vnogi se da eganicam vkaniti i vnogi se je već plakal zbog toga. Takše pripovedke i ve imamo od copernice, a ljudi još i vezda veruju vu copernice, morti bolje, kak pogani.

Ženitba je takaj na veri stala. Jednu ženu su si držali muž. Sinu je otec zebrao ženu, zaruke su pred taltošom držali, male pile iz srebra su si zamenili tak ve prstane, i to su navek na vratu nosili. Mladoženja je zaručnicu od njezinoga oca kupil. Žena je navek bila jednaka s mužom vu svakim poslu.

Svakoga su podvorili; koj je k ajim došel. Verni i izvrstni vojniki su bili; na poštenje su vnogo držali.

Tak su živeli naši preddedi.

S. F.

Odgovorni urednik
MARGITAI JOZSEF.

Nyilttér.*

E rovat alatt közöltékért sem alak, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikós, koczkázott, mintázott, damaszt sat. (mintegy 140 különböző minőség, 20 00 szín és mintázatban sat.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen, házhoz szállítva, valamint mintákat postafordulítával küldik **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyáraiban Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5

Hirdetések.

1154/III. 1897.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajthatónak Ovesár Balázs végrehajtást szenvedett elleni 36 frt 43 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbíróóság területén levő beliczei 247. IIkv. 195. hrsz. a. ingatlan egészben 136 frt becsárban, ugyanitt 800. hrsz. a. ingatlanból Ovesár Balázst illető $\frac{1}{4}$ része 56 frt becsárban; a beliczei 259. IIkv. 794. hrsz. a. ingatlanból Ovesár Balázst illető $\frac{1}{2}$ rész 66 frt becsárban és beliczei 260. IIkv. 835. hrsz. a. ingatlanból Ovesár Balázst illető $\frac{1}{2}$ rész 50 frt az árverést ezennel megállapított kikiállási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1897. évi július hó 20. napján délelőtt 10 órakor

a beliczei községi bíróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiállási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 % -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni. 792

Kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Csáktornya, 1897. évi április 29-én.

528 1897. IIkv. sz.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbróság mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a kir. kincstár végrehajthatónak Grivecz Györgyné született Baranasicz Ilona örökösai elleni végrehajtási ügyében 6 frt 25 kr. tőke, ennek 1893. április 30-tól járó 5% kamatai, 7 frt 90 kr. végrehajtás kérelmi, 8 frt 65 krtban megállapított árverés kérelmi s 1 frt 50 krtban megállapított újabb kérvényi költségek behajtása végett a nagy-kanizsai kir. törvényszék (perlaki kir. jbróság) területén lévő, a perlaki 118. sz. tkjvben foglalt 161. 805 és 4180. hrsz. ingatlanok együttesen 316 frt becsárban a perlaki kir. jbróság mint tkvi hatóság hivatali helyiségében

1897. évi július hó 14. napján délután 3 órakor

dr. Tuboly Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fognak adani.

Kikiállási ár a fent kitelt becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jog-

erőre emelkedésétől számítva 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. 791

A kir. jbróság mint tkvi hatóság.

Perlak, 1897. évi február hó 13-án.

Pályázati hirdetmény.

A dráva-esányi nyári menedékház **óvónői** állására ezenel pályázat hirdettetik.

Javadalmazás havonkénti 10 (tíz) forint és szabad lakás. — Az állás azonnal betöltendő.

Ajánlatok aolirott községi bíróhoz intézendők.

789

Pokrivács János.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyuk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien.

MÉRLEGEK,

legjobb javított rendszerű **tizedes százados és hídmerlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. **Embermerlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.** Commandit-társaság szivattyu és merleggyártása.

L. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

Kéretik a t. olvasó e hirdetményt kivágni, eltenni és ösmérsőinek alkalimlag ajánlani!

Vérszegénység, higvérség, sápkor ellen, továbbá kezdődő tudórszél, szóval azon esetekben, hol a vérnek bőségsítése és vastartalmának fokozása a főczél, ez idő szerint a legezészerűbb gyógyszer az:

Acs-féle (czukr.)

Vas-mangan-peptonat-labdaes.

Előnyei abban állnak más készítményekkel szemben, hogy legkönnyebben bevehető s nem romlékony, mert czukorréteggel van bevonva. Ép ezért a fogakat sem támadhatja meg, mint a többi vaskészítmény. A gyomorban **legkönnyebben** oldódik és legkönnyebben assimilálódó vegyület; ép ezért az egyedüli vaskészítmény, mely nem okoz gyomor terhelést, sőt az étvágyat fokozza. — Hogy mennyire biztos hatása, arról eléggé tanuskodik a számtalan beérkezett köszönő levél és ugy az **orvosi** mint a gyógyszerészi **szaklapok ösmertetései.**

Kapható a legtöbb gyógyszerárban. Egy üveg (50 labdaes) 60 kr.

Előállítás hely és szétküldési raktár egyedül: **P. Acs Albert gyógyszer-tára, Sz.-Fehérvárott** (Gróf Zselyi-ház.)

Innen 2 frtnak előzetes beküldése mellett 3 üveg (legkisebb postai szállítmány) bárhová **franco** szállítatik. Ez egész kúra gyermeköknek, főlkúra felnőtteknek — 4 frt beküldése után 7 üveg franco. Teljes kúra felnőtteknek. 748.5—10

Kapható **Mura-Szombathban: Bölcs Béla- és Csáktornyan: özvegy Göncz Lajosné-féle** gyógyszerárban.

Egyedüli vaspreparátum, mely nem romítja az étvágyat s nem támadja meg a fogakat!

Orvosi szaklapok véleménye szerint: "Paratlanul allo honi gyarmany!"

452/vh. szám 1897.

Arverési hirdetmény.

Atulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíróóság 1896. évi 6994. számú végzése következtében Nagy József a-lendvai ügyvéd által képviselt Alsó-Lendvai Takarékpénztár javára, Szersa Imre s t. m.-szerdahelyi lakosok ellen 250 frt s jár. erejéig 1896. évi október hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és fölülfoglalt és 291 frtra becsült 1 vastengelyű szekér, széna, 1 sertvés, 1 kanczáló, 1 csikó, 1 piros szörű bika, trágya és egyéb gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. jbróság 2258. 1897. számú végzése folytán 250 frt tőkekövetelés, ennek 1895. évi december hó 14. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 23 frt 20 krtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Mura-Szerdahelyen leendő eszközzésére

1897. évi június hó 30. napjának délutáni 3 órája

határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi XL. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsárban atul is el fognak adatni. 797

Kelt Csáktornyan, 1897. június hó 19-én.

Glavina János,
kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság által közhírré tétetik, miszerint Csesznák Józsefnek szül. Szádai Mária perlaki lakos végrehajthatónak Krizsai Mihály és neje Zebece Mária elleni végrehajtási ügyében 160 frt tőke, ennek 1893. november 1. járó 8% kamatai, 8% késedelmi kamat, 18 frt perkköltség, 9 frt 75 kr. végrehajtás kérelmi költség, 8 frt 10 kr. ingó végrehajtás foganatosítási költség s ezuttal 12 frt 30 krban megállapított árverés kérelmi költségek behajtása végett a nagykanizsai kir. törvényszék (perlaki kir. jbiróság) területén lévő a m. királyi 1075. sz. tkjvben foglalt 2309/3 hrsz. ingatlanoknak Krizsai Mihály nevének álló fele része 239 frt, az u. o. tkjvben foglalt 2309/4. a. hrsz. ingatlanok ugyanannak nevének álló fele része 180 frt, a draskoveczy 1279. sz. tkjvben foglalt 805/b-e. hrsz. ingatlanok ugyanannak nevének álló fele része 310 frt s végül a draskoveczy 1275. sz. tkjvben foglalt 805/b. hrsz. ingatlanok ugyanannak nevének álló fele része 198 frt becsértékben Mura-Király község házában

1897. évi július hó 20. napján délelőtt 10 órakor

illetve Draskovecz község házában

1897. évi július hó 20. napján délután 3 órakor

Csesznák József felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiáltási ár a fent kített becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva 15 nap alatt, a másodikikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. 956

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Perlak, 1897. évi márczius hó 6-án.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Spiegl Albert végrehajthatónak Marton Balázs elleni végrehajtási ügyében 125 frt tőke, ennek 1896. május 1-től járó 6% kamatai, 6 frt 25 kr. óvási, 1/3% váltódíj, 13 frt 30 kr. perkköltség, 10 frt 80 kr. végrehajtás kérelmi, 8 frt 60 kr. végrehajtás foganatosítási, 7 frt 70 kr. árverés foganatosítási s ezuttal 9 frt 95 krban meghatározott árverés kérelmi költségek behajtása végett a nagykanizsai kir. törvényszék (perlaki kir. jbiróság) területén lévő a m. csányi 2603. sz. tkjvben foglalt 154. hrsz. ingatlan, mely Korpár Teréz, Korpár Mária özv. Santl Józsefné, Marton Balázs és Ruzsics Mária nevének áll a végreh. törvény 156. §-a értelmében egészben 186 frt, az u. o. 2593. sz. tkjvben foglalt 2440/a I. hrsz. ingatlan 116 frt, az u. o. tkjvben foglalt 2498 b/2 hrsz. ingatlan 51 frt, az u. o. tkjvben foglalt 3218 a. hrsz. ingatlan 6 frt; a m. csányi 533. sz. tkjvben foglalt 2478 b. hrsz. ingatlan 75 frt, az u. o. tkjvben foglalt 2496 a. hrsz.

ingatlan 24 frt, végül az u. o. 2592. sz. tkjvben foglalt 3227. hrsz. Marton Balázs és Marton Ilona nevének álló ingatlan a végreh. törvény 156. §-a értelmében egészben 198 frt becsértékben Mura-Csány község házában

1897. évi július hó 15. napján délelőtt 10 órakor

dr. Kemény Fülöp felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiáltási ár a fent kített becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva 30 nap alatt, a másodikikat ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. 798

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Perlak, 1897. évi február hó 19-én.

3190.

tk. 97.

Hirdetmény.

Kotor községre nézve az 1892. XXIX. t.-cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás bejegyeztetlenségével és a felszólítással tétetik közbe:

1. hogy mindazok kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján ide érte e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenséget kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az

1897. évi december hó 30-dik napjáig

bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be; mert az ezen meg nem hozzabítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-aiknak esteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis

1897. évi december hó 30-dik napjáig

bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák, mert ezen meg nem hozzabítható záros határidő letelté után ellentmondásuk több figyelembe vételre nem fog.

3. hogy mindazok a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármily irányban sértve vélik — ide érte azokat is a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis

1897. évi december hó 30-dik napjáig

bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hozzabítható záros határidő elmúltá után az említett bejegyzéseket csak a törvény szeresed utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A perlaki kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság

Perlakon, 1897. évi június hó 5-én.

Dr. Fischer,
kir. aljárásbíró.

781 3—3

Szagtalan és nyomban száradó

Valódi csakis fél és 1 kilos üveg-palackokban

határozottan Christoph-félek kérendő.

Christoph Ferenc SZOBAPALLO-FÉNYLAKK

Ugyanis bizonyított, hogy a szobák a márczius alatt i. használatosnak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragados száradás, mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerültek. Fennmaradt a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga a szobát a márczius. A pallo nyomban szárad, fénylő, erős, meg elvonatóné fényt. Meg kell különböztetni:

színezett szobapallo-fénymáz,
sargasharnt és mahagonharnt, mely akár csak az olajfesték fedi be a pallo s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmas a régi vagy új pallokra. **Teljesen minden töltet, korábbi mázalat s b; van azután**

iszta fénymáz (színezetlen)

A pallokra és parkette, mely csupan fényt ad. Különösen hasznos a színezetlen máz használata egészen új pallokra való. Csak fényt ad, s nem fogva sem fényt el a fennmaradt.

Postacsomag, körülbelül 3' méterig mtr. (két közepes méretű szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 90' mára.

A közvetlen megrendések minden városban, ahol rakatárak vannak, ide küldendők. Minamint a pallokat a postakísérlet ingyen és bérmentve küldetnek. A becsárjánál tesék jól vigyázni a cségre s a gyári jogra, mivel ez a több mint 1850. év létező egyaránt okéle utazozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a vélnak meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapallo (fénylakk) feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.
Zürich.
Csáktornya:
GRANER TESTVÉREKNÉL.